

20.87x32.74	1	8	עמוד	מַעְרִיב - ז' וְרַנְל	07/11/2011	29485849-9
נופי תרבות העונה השוויצרית בישראל - 16710						

מחול

נפלא פה

בלט ציריך מגיע לישראל והכוריאוגרף הוותיק הינץ שפרלינג מסביר למה הקהל בארץ משמח אותו

יונתן אסתרקין

"הרוח בחלל הריק". מחיר הכרטיסים הגבוה הוא תו תקן

להעלות איקס הפקות חדשות בשנה. אני צריך לאפשר לאנשים להתפרנס מבלט. זו הדרך שבחרתי ויש פה פשרות כמובן, כמו שיש בכל דרך. אבל היא גם מאתגרת אותי ומכריחה אותי לפעול בתוך פרמטרים מסוימים ולגוון את היצירות שלי. בהקשר הזה, אנגב, אני חייב לומר שאני מקנא כרבים מהקולגות שלי בישראל, מכיוון שהבלט ובכלל סצנת הריקוד שם נראו לי תמיד חיים יותר וצעירים יותר."

המופע "הרוח בחלל הריק" מגיע לישראל בשיתוף "נופי תרבות", העונה השוויצרית בישראל, וההופעות יתקיימו במשכן לאמנויות הבמה בתל אביב בתאריכים 13-16 בנובמבר. הקהל המקומי אולי ישמח לשמוע ששפרלינג מעריך אותו ושמח להופיע כאן: הוא חושב שהקהל בישראל מוצלח, בייחוד ככל הנוגע למחול. "זה קהל מעורב, מחובר רגשית, שמגיב לחיוב ולשלילה בצורה קולנית מאוד למה שהוא רואה", הוא אומר. "יש לי תיאוריה בעניין הזה: אני חושב שזה משום שהקהל הישראלי זקוק יותר מהקהל האירופי להפוגה מהסטרס של החיים שלו. הפוגה שמגיעה בדמות בלט, אופרה, קונצרט או כל דבר אחר. אני מתנצל אם הפגנתי עכשיו שטחיות ופשטנות, אבל אני באמת מאמין בזה לגבי הקהל הישראלי, ובגלל זה אני שמח מאוד שאנחנו מגיעים לישראל עם יצירה כזאת, שהיא ניאו קלאסית. אמנם היא עומדת על הבסיס של הבלט הקלאסי, אבל המוזיקה – סוויטות לצ'לו של יוהאן סבסטיאן באך – לוקחת את הריקוד למקום חדשני ושונה הרבה יותר, עם רגש פחות על טכניקה וירטואוזית ויותר על הבעה תנועתית."

זאת יצירה מפורסמת שלך יותר מעשור. בשאתה צופה בה היום, מה מרגש אותך ברמה האישית?

"כמה דברים. ראשית, מה שמעניין אותי בייחוד ביצירה הזאת הוא שהיא אלוג עם הרקדנים פתוח יותר ומאפשר להם להביא יותר מעצמם מאשר כשמבצעים כוריאוגרפיה לקלאסיקה כמו 'מפצח האגוזים'. מכיוון שהרקדנים מגיעים הרבה פעמים ממדינות שונות ומתרבויות שונות, הדיאלוג איתם הופך את היצירה למאוד רבגונית וקוסמופוליטית. דבר נוסף הוא כמובן המוזיקה. סוויטה לצ'לו של באך היא חומר מוזיקלי קשה להאזנה. ומי שמאזין לסוויטה אחת נדיר שישב אחר כך ויאזין לעוד אחת. ופה יש שלושה ברצף. זה ממש מכניס אותך, כמאזין, למין מצב מריטטיבי, מה שבתורו הופך לדעתי את הריקוד למשפיע עליך יותר ברמה התת-מודעת".

נאג' מאהדי הוא שוליית איש תחזוקה במלון סיגרטן בציריך, שווייץ. הוא בן 24, ממוצא פקיסטני, גר בציריך כבר כמה שנים ומנסה לחסוך כסף ללימודים. ראיתי אותו לראשונה מטאטא את העלים ליד הכניסה למלון, בזמן שבפנים אוכלים ארוחות בוקר. כשהוא ראה אותי מעיין בברושור של בלט ציריך המגיע לישראל בשבוע הבא עם ההופעה "הרוח בחלל הריק", שעל הכוריאוגרפיה שלה אחראי מנהל הלהקה הוותיק והמפורסם הינץ שפרלינג, מגדולי הכוריאוגרפים באירופה, הוא סיפר שהוא אוהב בלט, ושאלו תמיד חלמה לרקוד, אך מעולם לא היה לה כסף.

בשיחה שהתפתחה בינינו, בגרמנית איזמה ששעשה מאוד את עובדות המלון, הזמנתי אותו להצטרף בערב להופעה של "מפצח האגוזים", שאלהי הייתי אמור ללכת. "נראה לך?", מגחך מאהדי, "זה 160 פרנק הכרטיס. זה כמעט מה שאני משתכר בשבוע. אי אפשר שכולם ישתכרו ככה". הוא מצביע על המסעדה של המלון שמגישה ארוחות ב־50 פרנק למנה, "מישהו צריך להשתכר מעט".

למחרת בערב, בשיחה עם שפרלינג במשרדו שבבנייני האופרה של ציריך, הוא נשמע לחלוטין לא מופתע מסיפורו של מאהדי וטוען שמדובר בבעיה. לא רק כלכלית – 160 פרנק הם בערך 640 שקל – אלא גם אמנותית. "הכרטיסים באמת יקרים מאוד", הוא מודה, "אבל אין לנו ברירה אלא לתקצב אותם ככה. התמיכה מהמדינה ומהעירייה, אף שהיא נדיבה, בכל זאת קוצצה מאוד בשנים האחרונות. אבל אני מודה שיש בזה עוד משהו. המחיר היקר של הבלט או האופרה זה כמו תו תקן כזה שמייצג עבור הקהל שלנו, שרובו מבוגר ומבוסס, איזו יוקרה. אני לא יכול להגיד שאני מרוצה מזה במאה אחוז. זה גם משפיע עלינו אמנותית."

משפיע איך?

"הרפרטואר שלנו לא יכול להיות מודרני מדי או אקספרימנטלי מדי. בסופו של דבר אנחנו חייבים להעניק לקהל, שרובו אוהב את היצירות המסורתיות, את מה שהוא אוהב. לרוגמה הבלט שאותו אתה עומד לראות הערב, 'אגם הכרבורים', מציג רקדנים מצוינים ומוזיקה יפה, אבל אני מודה שהוא לא מאוד חדשני."

זה לא מעציב אותך שאתה חייב לקחת דברים כאלה בחשבון?

"זאת שאלה טובה. יש שתי דרכים להסתכל על המצב הזה. אחת, טהרנית, תאמר שאתה יכול לעבוד על הפקה מופשטת אפילו שנה שלמה, להעלות אותה רק כשאתה מרגיש שאתה מוכן, לעשות אותה קודם כל למען עצמך ולהיות נאמן קודם כל לעצמך. השנייה היא דרך האחריות. אני צריך